

Κ

αμιά φορά τα βράδια που είμαι σπίτι βλέπω στην τηλεόραση τις «Άγριες Μέλισσες». Εκτός από την Ασημίνα, παρατηρώ με ενδιαφέρον και τις συνήθειες της ελληνικής κοινωνίας εκείνες τις δεκαετίες του '50 και του '60, τη δύσκολη θέση της γυναίκας, που δεν μπορούσε να πάει ούτε στο καφενείο, ιδιαίτερα στην επαρχία. Φανταστείτε ακόμα πιο πίσω, το 1920. Εκείνη η χρονιά ήταν η πρώτη της λειτουργίας της Ανωτάτης Σχολής Εμπορικών Σπουδών και οι αδελφές Καίτη και Σοφία Αγγελοπούλου, κόρες δικηγόρου από την Πάτρα, αποφασίζουν να εγγραφούν. Έως την αποφοίτησή τους το 1925 ή-

ταν οι μοναδικές γυναίκες φοιτήτριες, ανάμεσα σε 500 συνολικά άνδρες. Από τότε, από την Ανωτάτη Σχολή Εμπορικών Σπουδών, μετέπειτα Ανωτάτη Σχολή Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών (ΑΣΟΕΕ) και, πλέον, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΟΠΑ), έχουν πάρει πτυχίο 70.000 φοιτητές. Σήμερα οι ενεργοί φοιτητές στις τρεις σχολές του ΟΠΑ (Οικονομικών Επιστημών, Διοίκησης Επιχειρήσεων, Επιστημών και Τεχνολογίας της Πληροφορίας) είναι 13.000, ενώ τα μεταπτυχιακά προγράμματα φτάνουν τα 28. Αυτό το δημόσιο ελληνικό πανεπιστήμιο θεωρείται από τα καλύτερα του κόσμου. Στο πεδίο Οικονομικά κατατάσσεται μεταξύ των θέσεων 201-300 παγκοσμίως, στα Χρηματοοικονομικά μεταξύ των θέσεων 151-200 και στη Διοί-

κηση Επιχειρήσεων στις θέσεις 301-400 (Shanghai Ranking). Μάλιστα, 300 από τους αποφοίτους του είναι εν ενεργεία καθηγητές σε πανεπιστήμια της Ελλάδας και του εξωτερικού.

Φοιτητής στην ΑΣΟΕΕ το 1954

Κάμποσα χρόνια πίσω, το 1954, ο 83 ετών σήμερα **Θανάσης Χαρτσάς** μπαίνει στην ΑΣΟΕΕ, από την οποία αποφοιτεί τέσσερα χρόνια αργότερα. Ευγενέστατος άνθρωπος, θυμάται ότι τότε τα πράγματα ήταν πολύ διαφορετικά. «*Να φανταστείτε, η πρώτη φορά που ακούσαμε για Διοίκηση Επιχειρήσεων ήταν το 1957 όταν ήρθε ένας Αμερικανός και έδωσε 3-4 διαλέξεις. Αλλά, όπως σας είπα, τα πράγματα ήταν διαφορετικά γιατί και οι ανάγκες ήταν διαφορετικές.*

Φοιτητές στο
εστιατόριο της
ΑΣΟΕΕ το 1960

**Το
Οικονομικό
Πανεπιστή-
μιο με
αριθμούς**

70.000

είναι συνολικά οι
απόφοιτοί του.

300

από
τους αποφοίτους
του ΟΠΑ είναι εν
ενεργεία καθηγητές
σε πανεπιστήμια
της Ελλάδας και του
εξωτερικού.

13.000

είναι οι ενεργοί φοι-
τητές, σε προπτυχι-
ακό και μεταπτυχια-
κό επίπεδο, καθώς
και οι υποψήφιοι
διδάκτορες.

40.000

τ.μ. καταλαμβά-
νουν οι κτιριακές
υποδομές.

28

είναι τα προ-
γράμματα μεταπτυ-
χιακών σπουδών.

225

είναι τα
συνεργαζόμενα
πανεπιστήμια στο
εξωτερικό.

239

είναι τα
μέλη διδακτικού και
ερευνητικού προ-
σωπικού και 165 τα
μέλη του διοικητι-
κού προσωπικού.

3 εκατ.

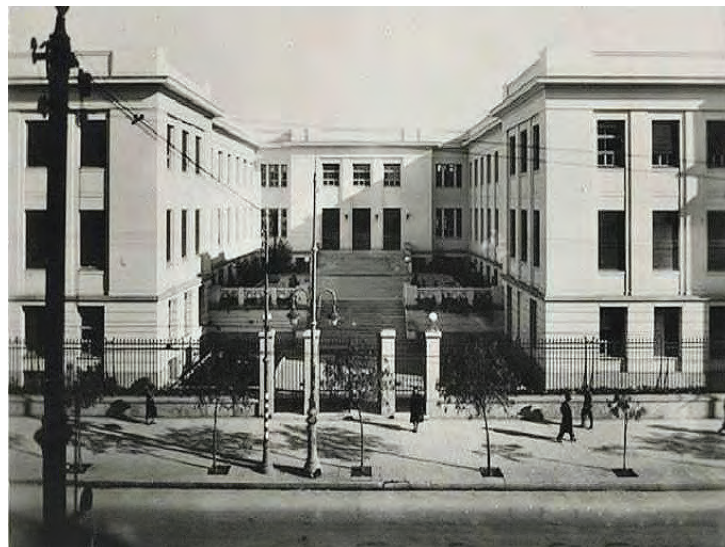
ευρώ ο συνολικός
προϋπολογισμός
ερευνητικών και εκ-
παιδευτικών έργων.

Η Εθνική Τράπεζα μέχρι και το 1954 προσελάμβανε με απολυτήριο Γυμνασίου, οι εφημερίδες δεν ήταν όπως σήμερα, με ένα σωρό θέματα οικονομίας, τότε το πολύ να υπήρχε κανένα μονόστηλο για την ισοτιμία της λίρας ή για το χρηματιστήριο», λέει. Το 1954 μπήκαν στην ΑΣΟΕΕ περισσότεροι από 300 φοιτητές, εκ των οποίων κοπέλες ήταν 15 με 20. «Δεν υπήρχαν οι πανελλήνιες, όπως είναι σήμερα. Η κάθε σχολή έκανε τις δικές της εισαγωγικές εξετάσεις την ίδια ημερομηνία με τις άλλες, πλην της Παντείου, έτσι ο επιδοξος φοιτητής είχε μία επιλογή. Πληρώναμε δίδακτρα, εξέταστρα, και βιβλία, η δωρεάν παιδεία ήρθε το 1962 με τον Γεώργιο Παπανδρέου. Ένας φτωχός άνθρωπος με πολύ κόπο μπορούσε να σπουδάσει», αναφέρει. Θυμάται, ακόμη, ότι εκείνα τα χρόνια «οι καθηγητές

100 χρόνια Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Από τις πρώτες φοιτήτριες του 1920, τα μαθήματα του 1950 και τις start ups του σήμερα, το ιστορικό κτίριο της Πατνσιών 76 έχει να θυμάται πολλά

Του ΤΑΚΗ ΣΚΡΙΒΑΝΟΥ

Το κτίριο της
Πατνσιών 76 το
1940 και σήμερα

ήταν αποστασιοποιημένοι. Εκτός παράδοσης ήταν σχεδόν αδύνατον ένας φοιτητής να πλησιάσει έναν καθηγητή. Επίσης, δεν υπήρχε το φοιτητικό κίνημα όπως σήμερα, ούτε παρατάξεις. Πηγαίναμε στα συλλαλητήρια για την Κύπρο στα οποία απέφευγαν να έρθουν οι πιο δεξιόι συμφοιτητές γιατί υπήρχαν, έστω και λίγα, συνθήματα με αιχμές για την πολιτική κατάσταση της εποχής». Το ίδιο διαφορετική ήταν και η καθημερινότητα των νέων φοιτητών. «Το ταξίδι στο εξωτερικό ήταν μια άγνωστη έννοια για εμάς. Η Νέα Υόρκη ήταν 22 μέρες μακριά με το πλοίο. Το Παρίσι 65 ώρες με το τρένο. Για αεροπλάνο ούτε λόγος, βέβαια. Θυμάμαι που πηγαίναμε στο Green Park πίσω από την ΑΣΟΕΕ και βάζαμε καμιά δραχμή στο τζουκ μποξ». Για τον Θανάση Χαρτσά, τα πράγματα στη ζωή δεν

πήγαν άσχημα. Από τα 24 του άρχισε να εργάζεται ως οικονομικός υπεύθυνος στο περιοδικό «Εικόνες» και παρέμεινε στον χώρο του Τύπου έως τη συνταξιοδότησή του. Έκανε και αρκετά ταξίδια.

Το κτίριο και η πρώτη φοιτητική κίνητοποίηση

Το κτίριο που βλέπουμε σήμερα στην Πατνσιών 76 σχεδιάστηκε από τον αρχιτέκτονα Αναστάσιο Μεταξά (1862-1937), πρώτο πρόεδρο του ιστορικού Συλλόγου Αρχιτεκτόνων. Ήταν το τελευταίο του έργο και συγκαταλέγεται στα 100 σημαντικότερα κτίρια του 20ού αιώνα στη χώρα μας. Πριν φτιαχτεί η σχολή και μετακομίσει εδώ, το 1935 (στο μεταξύ στεγαζόταν στην Κάνιγγος), σε αυτή την έκταση, ►

Οι αδελφές Καίτη και Σοφία Αγγελούπουλου ήταν οι πρώτες φοιτήτριες το 1920

ιδιοκτησίας Καραπάνου, υπήρχε το πρώτο γήπεδο όπου αγωνίστηκε η ομάδα του Παναθηναϊκού. Η πρώτη φοιτητική κινητοποίηση συνέβη το 1923. Υπήρξαν δημοσιεύματα περί κατάρνησης της σχολής τρία μόλις χρόνια μετά την ίδρυσή της, με την προοπτική οι υπάρχοντες φοιτητές να μεταγραφούν στη Νομική. Οι φοιτητές αντέδρασαν, αντιπροσωπεία τους επισκέφθηκε τον Πλαστήρα κι εκείνος τους υποσχέθηκε ότι η σχολή θα συνεχίσει να λειτουργεί κανονικά, όπως και έγινε. Λίγα χρόνια αργότερα, το 1927, ο Άγγελος Αγγελόπουλος αναγορεύθηκε διδάκτορας (ο πρώτος). Ο Αγγελόπουλος ανέλαβε υφυπουργός Οικονομικών στην Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας (1944) και Διοικητής της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδας (1974-1979).

Φοιτητής και επιχειρηματίας με start up

Ο Στάθης Κατωπόδης πέρασε στο Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων το 2013 και, πλέον, αναμένει να πάρει το πτυχίο του. Καταγόμενος από την Πάτρα, ο Στάθης λέει ότι ερχόμενος από την περιφέρεια στην Αθήνα ως φοιτητής, η προσαρμογή του φάνηκε αρχικά λίγο δύσκολη, αλλά η ενασχόλησή του με διάφορες δραστηριότητες, εντός και εκτός σχολής, τον βοήθησε να εγκλιματιστεί γρήγορα. «Η χορωδία της σχολής ήταν η πρώτη μου επαφή με την κοινότητα του ΟΠΑ. Από την τελετή υποδοχής των πρωτοετών κιόλας όλες οι ομάδες της σχολής, πολιτιστικές, αθλητικές κ.λπ., ενημερώνουν τους νέους φοιτητές και η συμμετοχή σε αυτές τις ομάδες βοηθάει πάρα πολύ στην προσαρμογή, ιδίως όσους δεν είναι Αθηναίοι». Ο Στάθης ξεχωρίζει ως ένα από τα πιο σημαντικά πράγματα που έκανε στο πανεπιστήμιο τη συμμετοχή του στο Πρόγραμμα Εθελοντισμού ΑΥΕΒ Volunteers. «Το Πρόγραμμα ενημερώνει και ευαισθητοποιεί την κοινότητα του ΟΠΑ και προσφέρει ευκαιρίες εθελοντισμού πάνω σε θέματα που οι φοιτητές ίσως δεν θα είχαν τη δυνατότητα να γνωρίσουν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, όπως η έμφυλη βία, τα στερεότυπα, το cyber bullying κ.ά. Οι συμμετέχοντες στην Ομάδα Συντονισμού αναλαμβάνουμε από το μηδέν να «χτίσουμε» συνεργασίες με ΜΚΟ και

να δημιουργήσουμε θεματικές δράσεις για την κοινότητα. Για παράδειγμα, ήρθαμε σε επαφή με τη ΜΚΟ Διοτίμα, η οποία ασχολείται με το θέμα της έμφυλης βίας ώστε να έρθουν στη σχολή για δύο workshops. Συνεργαζόμαστε, επίσης, με τον σύλλογο οροθετικών Ελλάδας Θετική Φωνή και ενημερώνουμε για θέματα που έχουν να κάνουν με τον ιό HIV. Ακόμη, σε συνεργασία με το Δίκτυο Στήριξης Φυλακισμένων και Αποφυλακισμένων Γυναίκων, διοργανώσαμε μια δράση κατά την οποία φοιτητές, διδακτικό και διοικητικό προσωπικό παρακολούθησαν μαζί με αποφυλακισμένες γυναίκες μαθήματα τάνγκο και πιλάτες, κάτι σημαντικό για την κοινωνικοποίηση των γυναικών. Επιπλέον κάθε χρόνο διοργανώνουμε το ΟΠΑ Run στο Πεδίον του Αρεως, σε μια προσπάθεια να πάρει το πάρκο ζωή. Φέτος ο αγώνας θα γίνει για τρίτη συνεχόμενη χρονιά, στις δύο προηγούμενες είχαν συμμετάσχει περίπου 2.000 δρομείς. Στόχος μας είναι όλες οι δράσεις που κάνουμε να συνεισφέρουν στους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης που έχει θέσει ο ΟΗΕ για το 2030». Ο Στάθης εργάζεται ήδη. Μαζί με δύο συμφοιτητρίες του έχουν φτιάξει μια εταιρεία start up που ασχολείται με το ψηφιακό marketing. Και δεν είναι ο μόνος φοιτητής του ΟΠΑ που έχει αρχίσει να εργάζεται στο αντικείμενό του πριν ακόμη πάρει πτυχίο. Στη σχολή η Μονάδα Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας (ΜοΚΕ) από το 2010 έχει στηρίξει περισσότερες από 400 νέες επιχειρηματικές ομάδες μέσα από το «Διαγωνισμό Επιχειρηματικής Ιδέας», που διοργανώνεται κάθε χρόνο, ενώ από ενημερωτικές δράσεις και σεμινάρια έχουν επωφεληθεί περισσότεροι από 1.500 φοιτητές. Παράλληλα με τη ΜοΚΕ, το Κέντρο Στήριξης Επιχειρηματικότητας και Καινοτομίας, ήδη από το 2015, έχει υποστηρίξει περισσότερα από 500 επιχειρηματικά σχήματα. Ο Στάθης Κατωπόδης έχει ήδη αποφασίσει και ποιο θα είναι το αντικείμενο του μεταπτυχιακού του. «Θα ήθελα να συνδυάσω το marketing με τις κοινωνικές επιστήμες και την επίδραση των στερεοτύπων. Φυσικά και μας ενδιαφέρουν οι πωλήσεις, να έχει κέρδη μια εταιρεία, αλλά το ίδιο θα πρέπει να μας ενδιαφέρει και ο αντίκτυπος που αφήνουμε πίσω μας, το τελικό αποτέλεσμα, να είναι θετικό για το κοινωνικό σύνολο». **Α**

Το Οικονομικό Πανεπιστήμιο στη χρονομηχανή

1903 Ο εθνικός ευεργέτης Γρηγόριος Μαρασλής δωρίζει στο κράτος 250.000 χρυσές δραχμές, με σκοπό την ίδρυση στην Αθήνα της Εμπορικής Ακαδημίας.
1919 Ο Ελευθέριος Βενιζέλος προσκαλεί στην Αθήνα τον καθηγητή του πανεπιστημίου της Λωζάνης και του αναθέτει τη σύσταση οργανισμού για την ίδρυση Ανωτάτης Εμπορικής Σχολής, στα πρότυπα της αντίστοιχης σχολής της Λωζάνης.
1920 Η σχολή εγκαθίσταται προσωρινά στην πλατεία Κάνιγγος, στο κτίριο όπου στεγαζόταν η Εμπορική και Βιομηχανική Ακαδημία Ρουσόπουλου. Τα πρώτα αντικείμενα που διδάσκονται είναι Πολιτική Οικονομία, Λογιστική, Χημεία, Γενικά Μαθηματικά, Εμπορική Οικονομία, Αστικό και Εμπορικό Δίκαιο.
1922 Η Ανωτάτη Σχολή Εμπορικών Σπουδών επρόκειτο να εγκατασταθεί στη Βασιλίσσης Σοφίας, στο σημερινό Ιπποκράτειο Νοσοκομείο, όμως το κτίριο χρησιμοποιείται τελικά για την περίθαλψη των προσφύγων.
1926 Η σχολή μετονομάζεται σε Ανωτάτη Σχολή Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών (ΑΣΟΕΕ).
1935 Η ΑΣΟΕΕ εγκαθίσταται στην Πατησίων 76, εκεί όπου βρίσκεται έως και σήμερα.
1955 Η φοίτηση αυξάνεται από τα 3 στα 4 έτη και στο 4ο οι σπουδές χωρίζονται σε δύο κατευθύνσεις: στις οικονομικές και στις εμπορικές επιστήμες.
1978 Λειτουργούν από το Οικονομικό Τμήμα για πρώτη φορά μεταπτυχιακές σπουδές στην Ελλάδα, διάρκειας 2 ετών.
1989 Η ΑΣΟΕΕ μετονομάζεται σε Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
2013 Ιδρύονται οι τρεις σχολές που λειτουργούν σήμερα: Οικονομικών Επιστημών, Διοίκησης Επιχειρήσεων και Επιστημών και Τεχνολογίας και Πληροφορίας.

70.000 είναι οι απόφοιτοι του ΟΠΑ στα 100 χρόνια, ενώ 300 από αυτούς είναι ενεργειακοί καθηγητές σε πανεπιστήμια της Ελλάδας και του εξωτερικού

Εξωστρέφεια, ο στόχος για το άμεσο μέλλον

Πέντε ερωτήσεις στον πρύτανη του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, καθηγητή **Εμμανουήλ Γιακουμάκη**

Το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών γιορτάζει το 2020 τα 100 χρόνια από την ίδρυσή του. Ποιο είναι το χαρακτηριστικό που προσδιορίζει την ταυτότητά του στην πορεία ενός αιώνα; Έναν αιώνα τώρα αποστολή του Ιδρυματός μας είναι η παραγωγή και διάδοση γνώσης σε τομείς που υπηρετούν την εθνική και τη διεθνή οικονομία και κοινωνία, και η διάπλαση υπεύθυνων πολιτών. Το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών έχει διανύσει μια πορεία 100 ετών, συχνά σε συνθήκες δυσκολίας για τον κόσμο και την ίδια τη χώρα. Ακόμα και σε περιόδους όπου το περιβάλλον ήταν αντίξοο, κατάφερε και καταφέρνει να είναι ένα ελληνικό δημόσιο πανεπιστήμιο που τιμά και εκπροσωπεί επάξια την πατρίδα μας στον παγκόσμιο εκπαιδευτικό χάρτη. Από την ίδρυσή του μέχρι σήμερα είναι ένας δυναμικός, ζωντανός ανοιχτός οργανισμός που παρακολουθεί και συμμετέχει στις διεθνείς επιστημονικές εξελίξεις και ανταποκρίνεται στις ανάγκες της νεολαίας μας για υψηλού επιπέδου πανεπιστημιακές σπουδές και της ελληνικής κοινωνίας για πρόοδο και παιδεία.

Ποια είναι η σημερινή θέση του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών στον εκπαιδευτικό χάρτη της χώρας; Το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών συγκαταλέγεται στην κατηγορία Ιδρυμάτων υψηλού κύρους, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Κατέχει ηγετική θέση στους τομείς των Οικονομικών Επιστημών, της Διοίκησης Επιχειρήσεων και των Επιστημών και Τεχνολογίας της Πληροφορίας. Τα οκτώ του Τμήματα, που καταλαμβάνουν τις πρώτες θέσεις στις προτιμήσεις των υποψηφίων φοιτητών, τα διακεκριμένα μεταπτυχιακά του προγράμματα πλήρους και μερικής φοίτησης, καθώς και τα διδακτορικά του προγράμματα, συναποτελούν τα ειδοποιά εκείνα συστατικά στοιχεία που εξασφαλίζουν την κατάταξη του Ιδρυματός μας μεταξύ των κορυφαίων πανεπιστημίων διεθνώς.

Η σχέση πανεπιστημίου και αγοράς εργασίας είναι από τα κύρια θέματα συζήτησης για το ελληνικό πανεπιστήμιο. Πώς βλέπετε αυτή τη σχέση; Η συνεργασία ενός πανεπιστημίου με δημόσιους οργανισμούς και ιδιωτικές επιχειρήσεις έχει πολλαπλά οφέλη. Η διασύνδεση με νέων με την αγορά εργασίας δημιουργεί μια γέφυρα που συνδέει τη θεωρία των πανεπιστημιακών αιθουσών με την πράξη του χώρου εργασίας και, αφετέρου, προσφέρει στο νέο επιστήμονα τη δυνατότητα να αντιληφθεί τις πραγματικές συνθήκες άσκησης του επαγγέλματος που αντιστοιχεί στις σπουδές του. Σε επίπεδο πανεπιστημίου, η συνεργασία με δημόσιους οργανισμούς και ιδιωτικές επιχειρήσεις βοηθά στον εμπλουτισμό και στην επικαιροποίηση των προγραμμάτων σπουδών με τρόπο που ενισχύει την προοπτική απασχόλησης των αποφοίτων.

Ποιο είναι το μέλλον του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών; Οι στρατηγικοί στόχοι του Πανεπιστημίου για τα επόμενα χρόνια είναι: η ενίσχυση της αριστείας στην Έρευνα και την Εκπαίδευση, η παροχή υψηλής στάθμης προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών, η αξιοποίηση της παραγόμενης γνώσης, η ενεργός συμμετοχή του στο παγκόσμιο ακαδημαϊκό περιβάλλον, η ανάπτυξη διεθνών συνεργασιών υψηλού κύρους και η εν γένει διεύρυνση της διεθνούς απήχησης και αναγνωρισιμότητάς του.

Και ποιοι είναι οι άμεσοι στόχοι σας; Ο σχεδιασμός μας για το άμεσο μέλλον επικεντρώνεται στην εξωστρέφεια του πανεπιστημίου, που είναι μια από τις ιδρυματικές αξίες μας. Τα σημεία στα οποία

εστιάζουμε είναι η δυνατότητα δημιουργίας ξενόγλωσσων προπτυχιακών προγραμμάτων, ο προσανατολισμός σε τομείς με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τη χώρα, όπως η ναυτιλία, ο τουρισμός και ο πολιτισμός, η διεύρυνση των συνεργασιών μας με πανεπιστήμια στο εξωτερικό, και η προσέλευση επιστημονικού προσωπικού υψηλής στάθμης με διεθνή εμπειρία. ●

